

SPOSOBNOST: Stranka mora biti za sklepanje pogodb pravno in poslovno sposobna. Pravno sposobnost imajo vse fizične osebe, ne glede na položaj in osebne lastnosti. Pravne osebe lahko sklepajo posle, ki so v zvezi z dejavnostjo, ki jo opravljajo. Pri gosp. družbah je dejavnost vpisana v sodni register. Posel, ki ga sklene otrok je **ničn.** Z dopolnjenim 15. letom pridobi mladoletnik omejeno poslovno sposobnost. Sklene lahko posle, ki so primerni njegovi starosti (nakup malice). Če zakoniti zastopnik ne odobri pogodbe, je ta **izpodbojna**. Fizična oseba pridobi poslovno sposobnost z dopolnjenim 18. letom, izjemoma pa tudi že prej s sklenitvijo zakonske zveze ali z določbo organa, če postane roditelj. Starši so zakoniti zastopniki otrok. Enostranski pravni posel imenujemo pooblastilo, lahko je ustno večinoma pa je pisno **Trgovski potnik** je oseba, ki zastopa gosp. družbe. Če v njegovem pooblastilu ni določeno drugače, lahko izbira naročila, ne sme pa sklepati pogodb. **Pooblaščenec po zaposlitvi** je oseba, ki opravlja določeno delo, kamor sodi sklepanje pogodb. **NIČNA POGODBA:** Je strožja oblika neveljavnosti, ki je določena, če pogodbeni stranki kršita javni interes, ničnost lahko uveljavi vsak, ki ima pravni interes. **IZPODBOJNA POGODBA:** Določena je v korist tiste pogodbene stranke, ki jo določa zakon. **POGOJI ZA VELJAVNOST POGODBE:** Sposobnost, prava volja, možnost in dopustnost ter oblika. Če ti pogoji niso izpolnjeni, je pogodba neveljavna in obveznosti ne nastanejo.

POGODBE: S pogodbo označujemo pravne posle, ki nastanejo na podlagi izražene poslovne volje dveh ali več oseb. Pogodba je lahko **enostranska**, če zavezuje samo eno stranko, lahko pa je **dvostranska**, kjer sta obe stranki hkrati zavezani in upravičeni, to pomeni da vsaka od strank nekaj pridobi s pogodbo in da je hkrati tudi sama zavezana nekaj izpolniti. **PREDMET IZPOLNITVE:** Možnost izpolnitve predmeta se presoja po naravnih zakonitostih. Predmet je **nedopusten**, če vsebina obveznosti nasprotuje prisilnim predpisom ali morali. **NAPAKA VOLJE: Simulirana pogodba** je nična, včasih stranki pokažeta drugačno vsebino pogodbe, kot jo v resnici želita (A želi B-ju prodati avto, vendar mu ga podari, da se s tem izogne plačilu davka). O **grožnji** govorimo, če stranka izjavi voljo v strahu pred posledico, lahko se navezuje na osebo, premoženje ali bližnjo osebo pogodbene stranke. **Zmota** je neprava predstava o okoliščini, ki je pomembna za sklenitev pogodbe. Pri **prevari** je stranka v zmoti zaradi ravnanja nasprotne stranke ali tretje osebe (nekdo hoče prodati ponarejeno sliko in trdi vseeno, da je original). **OBLIKA:** Obveznosti nastajajo z ustnim odgovorom pogodbenih strank. Zakon le izjemoma določa, da je pogodba veljavna samo, če je sklenjena v določeni obliki. V pravnem prometu se največkrat uporablja **pisna oblika pogodb**. Pogodbeni stranki zapišeta vsebino pogodbe in listino podpišeta. Za nekatere pogodbe zakon določa, da pisna oblika ne zadošča, zato jo mora potrditi sodišče ali notar

SKLEPANJE POGODB: Pogodba je sklenjena, ko stranki dosežeta sporazum o njeni vsebini. Volja strank mora biti izjavljena, izjava volje mora biti svobodna in resna. Prvi korak k sklenitvi pogodbe mod odsotnima strankama je oblikovanje ponudbe oz. oferte. Ponudbo lahko pripravi katerakoli od bodočih pogodbenih strank. Ponudnik je s ponudbo vezan, ko jo pošlje drugi stranki. Ponudbe ne more več preklicati, razen če jo prekliče, preden jo naslovnik prejme. Ponudnik naslovnika ne more prisiliti k aktivnemu ravnanju. Določila v ponudbi, s katerim bi hoteli naslovnik zavezati, da na ponudbo odgovori, so neveljavna in prepovedana. Do sklenitve pogodbe na podlagi poslanih ponudb pride, ko naslovnik ponudbo sprejme z izjavo ali molče. **ODŠKODNINSKA OBVEZNOST:** Izpeljava načel obligacijskega prava se odraža v **odškodninski obveznosti**. Vsebina odškodninske obveznosti je povrnitev škode. Glede na izvor ločimo **poslovno in neposlovno odškodninsko obveznost**. **Poslovna** nastane, če ena od strank prekrši pogodbeno obveznost in s tem drugi stranki nastane škoda. Značilnost za to je, da med strankama pred nastankom škode obstaja neka pravna vez.

Neposlovna izvira iz nedopustnega ravnanja povzročitelja škode, ki ni v pravni zvezi z oškodovancem. Za obstoj odškodninske obveznosti morajo biti izpolnjeni tile pogoji: - protipravno škodno ravnanje povzročitelja škode; - nastanek škode; - vzročna zveza med ravnanjem povzročitelja in nastalo škodo; - odgovornost povzročitelja. Škoda je zmanjšanje oškodovančevega premoženja, preprečitev njegovega povečanja ali povzročitev telesnih in duševnih bolečin ter strahu drugemu. **Premoženjska škoda** - škoda na stvareh in pravicah; preprečitev povečanja premoženja. **Nepremoženjska škoda** - telesne bolečine zaradi poškodbe; duševne bolečine zaradi poškodbe; strah. Vzročna zveza je odnos med ravnanjem in škodo. Odgovornost je najpomembnejši element odškodninske obveznosti. Povzročitelj je zavezan škodo povrniti samo, če je za njen nastanek odgovoren. Deliktne nesposobne osebe so: otroci do 7. leta, otroci med 7. in 14. letom (niso sposobni razumeti svojega dejanja), osebe z duševnimi boleznimi.